

**Говор предсједавајућег Заједничке комисије за одбрану и безбједност БиХ
Бранка Зрне на Конференцији Јадранске повеље на тему "Евроатлантска
интеграција и изазови безбједности на западном Балкану"**

Тирана, 23. фебруар 2009.

"Даме и господо,
Ваше екселенције,

Поздрављам вас у име Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине и у име Заједничке комисије за одбрану и сигурност БиХ. Изузетна је част присуствовати овако значајном скупу и у то име посебно се захваљујем руководству Парламента Албаније које нас је позвало у Тирану.

Самит НАТО-а у Букурешту схватили смо као почетак новог поглавља за наш регион јер стабилан регион Западног Балкана је велика гаранција за нашу пуну интеграцију у НАТО.

Приврженост Босне и Херцеговине начелима Јадранске повеље је неупитна. То јача наше партнерство, даје могућност за убрзање реформи које смо започели и свакако доприноси јачању билатералне, регионалне, мултилатералне, политичке, господарске, сигурносне, одбрамбене и културне сарадње.

У том смислу желим потврдити нашу опредјељеност за даљњу трансформацију демократских институција које врше парламентарни надзор. Желим потврдити нашу опредјељеност за јачање учинковитог и неовисног судства и генерално владавину закона и људских права.

I

На почетку желим нешто рећи о Парламентарној сарадњи у региону кроз активност Заједничке комисије за одбрану и сигурност БиХ и Парламентарне скупштине БиХ у цјелини.

Постигнути резултати ми дају право за то јер конкретне и планске активности, које већ пет година дају добре резултате су илустративне, препознатљиве и суштински су афирмирале парламентарну сарадњу у једној врло битној области, области обране и сигурности.

Бројне су конференције, билатерални и мултилатерални сусрети учинили парламентарну сарадњу у региону Западног Балкана успјешном. Тиме је промовиран један потпуно нови начин комуникације међу парламентима и парламентарцима, кроз тзв. „парламентарну дипломатију”.

У нашем региону, Југоисточној Еуроци или Западном Балкану, како је уобичајено у комуникацији, регионалну парламентарну сарадњу су у протеклом периоду подстицали и на њу у позитивном смјеру утицали ОСЦЕ, НАТО, представници Еуропске уније кроз активност мисија које су дале велики допринос у БиХ. Посебно истичем веома позитивну улогу Заповједништва EUFOR-а и Мисије EUPM.

Сарадња са сусједним земљама нам је приоритет. Тако смо и у прошлом и садашњем мандату своје прве билателарне посјете и размјену искуства почели са нашим сусједима. То је природно и за нас ту нема дилема. Дух сарадње и међусобног разумјевања се пренио и на друга парламентарна тијела и комисије.

У регионалној парламентарној сарадњи успјели смо:

- унаприједити комуникацију између парламената,
- хармонизирати стандарде у пословима и активностима демократског надзора,
- охрабрити оне који постижу добре резултате и доприносе да простор Југоисточне Еуроци буде сигуран,
- помоћи једни другим у побољшању легислативе у области која третира парламентарни
- надзор сектора обране и сигурности,
- унаприједити међусобну сарадњу која има за циљ отклањати уочене слабости у раду
- парламентарних комисија, посебно када је у питању рад на терену гдје Заједничка

- комисија за одбрану и сигурност има веома добре резултате,
- успоставити регионалну мрежу сарадње парламентарних комисија што се показало веома ефикасним кроз реализирање Програма едукације и сарадње парламентарних савјетника земаља југоисточне Еуропе који реализира Женевски ДЦАФ.

Тематика која преовладава током наших регионални парламентарних сусрета и разговора је:

- проблематика везана за легислативу у сектору одбране и сигурности,
- питања буџета за војне потребе и начин контроле и надзора утрошка истог,
- ревизија владиних рјешења у стратешким документима као што су Стратегија одбране и Стратегије у сфери сигурности,
- разговори о питањима која чекају ратификацију у парламентима,
- парламентарни разговори око питања слања трупа у мисије мира,
- надгледање програма набавки за војне потребе.

Рамијењујемо мишљења и о темама:

- како разговоре и активности са представницима извршне власти учинити дјелотворнијим и
- ефикаснијим,
- како трошење средстава за потребе сектора одбране и сигурности учинити транспарентнијим,
- како испоштовати стандарде који су уласком у одређене асоцијације и организације нужност и обавеза,
- како посјете војним јединицама и базама учинити ефикаснијим и како проблематику и
- стварност са терена приближити парламентима.

Посебно интересантна и актуелна питања о којим разговарамо у региону су:

- начин информирања јавности о знаковитим помацима у транспарентности у трошењу
- буџета за потребе обране и сигурности,
- како обезбједити транспарентност у доношењу одлука о јачању одбрамбених ресурса,
- како отклањати слабости и злоупотребе у трошењу средстава намијењених за потребе војне индустрије те,
- како обезбједити заокружен буџетски циклус и програм планирања и утрошка средстава који ће пореске обвезнике учинити спокојним и добро информираним о томе гдје се троше средства за потребе обране и сигурности.

Када су у питању земље Западног Балкана и регионална парламентарна сурадња сматрам да ће је у будуће карактеризирати сљедеће:

- Еуропска унија ће заједно са НАТО играти пресудну улогу у региону уз сарадњу и подршку неколико већ поменутих међународних организација и институција,
- потребно је појачати и интензивирати билатерални дијалог,
- ићи у пуну имплементацију потписаних споразума са НАТО и Еуропском унијом,
- реализирати дефиниране циљеве кроз програм Партнерство за мир, Споразум о стабилизацији и придруживању са ЕУ, припреме и усклађивање легислативе и изградња институција које ће имати јасан одговор пред новим изазовима,

Парламентарна сурадња у региону није само формална дипломација, како се понекад на те сусрете гледа. Кроз парламенте и парламентарна тијела у наредном периоду се планирамо суочити са проблемима као што су:

- борба против организираног криминала и корупције,
- постојећа економска ситуација у региону и проблеми који је прате,
- изградње институција које државу чине државом,

- бољом организацијом и превентивном борбом против природних катастрофа и несрећа проузрокованих људским фактором,
- изградњом повјерења и бољим разумјевањем у рјешавању актуелних регионалних проблема,
- дефинирањем регионалних изазова, потенцијалних изазова и ризика у региону југоисточне Европе.

II

Када је у питању стање у Босни и Херцеговини, своје посебно задовољство изражавамо током реформи у сектору одбране и сигурности.

Изражавамо своје задовољство:

- пријемом у Програм Партнерство за мир гдје врло успјешно реализујемо бројне програме са НАТО представницима. Реализација Индивидуалног партнерског плана IPAP, Партнерског акционог плана PARP иде добро. По нашој оцјени институције БиХ су спремне у 2009. години кренути у реализацију Акционог плана за чланство- МАП.
- радује чињеница да смо током наших бројних активности на терену те посјета јединицама и заповједништвима срели људе који могу врло успјешно одговорити постављеним обавезама и циљевима које смо преузели апликацијом за чланство у НАТО и Европске уније;
- импонује врло професионалан однос припадника наших Оружаних снага током наших радних сусрета. То нас увјерава да актуелне проблеме можемо, уз додатне напоре, успјешно рјешавати;
- Јединица ОС за уништавање NUS је постала симболом успјешности ОС БиХ у мисији која нас и у будућности чека. Ми имамо спремне људе за мисије у оквиру НАТО и наши часници ускоро одлазе у Авганистан у склопу контингента Краљевине Данске и СР Њемачке.

Ми имамо и један број проблема који нас све више оптерећују на нашем путу у НАТО.

- Споро се рјешавамо вишка војних локација или како смо их назвали “наперспективним”. Ти проблеми нас исцрпљују и скреће пажњу са тежишних задатака које морамо испунити нашим пријемом у програм Партнерство за мир;
- Питање војне имовине, и покретне и непокретне, је горући проблем од којег зависе бројне активности у будућности. То је поново наш заједнички проблем. Морамо га ријешити. БиХ институције на то морају стравити тачку и надамо се да ће и ово питање бити брзо рјешено,
- Вишкови наоружања и војне опреме су потенцијална опасност за БиХ. Зна се за око 30-35000 тона. Обишли смо све магацине гдје се складиште опрема и муниција. Учињени су одређени помаци у уништавању муниције која је по оцјени стручњака у стању које је потенцијална пријетња окружењу и земљи у цјелини. У јавности се о овом питању све учесталије полемисе. Позивамо вас да нам у сваком случају помогнете у рјешавању овог значајног проблема.
- Поставља се питање утрошка одобрених буџетских средстава за потребе одбране. Да ли смо у стању и када ћемо достићи стандарде гдје ћемо за персонал трошити између 50-60 %, а остатак за модернизацију и друге неопходне ставке.

III

На крају желим истачи један посебан сегмент који би требали развијати кроз Јадранску повељу. Животан је и пуно нас кошта током лjeta и туристичке сезоне. Ради се о развоју капацитета за одговор на катастрофе у региону Западног Балкана. Тиме Босна и Херцеговина изражава своју приврженост начелима Јадранске повеље јер НАТО је то одавно препознао.

У том смислу учеснике састанка у Тирани, представнике земаља Западног Балкана, посебно позивам на сљедеће:

- Изградњу цивилних капацитета за одговор на катастрофе. То претпоставља претходно планирање међусобне подршке те растућу ефикасност за војном помоћи у операцијама спашавања.
- Спремности и превенцији у спречавању катастрофа, посебно у региону који живи
- од туризма и пољопривреде. То нам је стратешко одређење и уочљиво је да уз
- координирано дјеловање, боље процедуре, бољу сурадњу и институционалну рјешеност и одлучност да се организујемо, ствари могу бити далеко боље.
- Желимо дати допринос јачању добросусједских односа и стабилности у региону кроз размјену информација и кроз презентацију најбоље праксе у области кризног
- менаџмента.
- Ми, представници Парламентарне скупштине БиХ, желимо заједно са домаћинима и представницима земаља Западног Балкана, кроз Јадранску повељу (3+2), охрабрити и подржати како босанскохерцеговачке институције, тако и представнике нашег региона на развој, усвајање и јачање легислативе која уређује област кризног менаџмента која је у складу са заједничком праксом и смјерницама које су се показале сврсисходним." (крај)